

Zakończył się I Światowy Kongres Edukacji i Nauki Polskiej za Granicą. Tematem rozmów m.in. rola szkół polonijnych

OPRAC.: Barbara Wesola 11 lipca 2023, 15:20

Na Światowym Kongresie Edukacji i Nauki Polskiej za Granicą dużo mówiono o potrzebie wzmacniania polskiej kultury i tożsamości u dzieci i młodzieży. Piotr Krzyżanowski/Polska Press

Przez 5 dni gorących dni lipca trwał I Światowy Kongres Edukacji i Nauki Polskiej za Granicą, który zgromadził liczne grono nauczycieli, naukowców oraz działaczy polonijnych. Wydarzenie miało miejsce w Jachrance. Celem kongresu było wzmocnienie współpracy polonijnej w dziedzinie edukacji i nauki, umożliwienie integracji środowisk polonijnych i polskich za granicą oraz stworzenie platformy wymiany doświadczeń. Po zakończeniu kongresu na stronie MEiN opublikowano długą listę rekomendacji.

Spis treści

- Pierwszy Światowy Kongres Edukacji i Nauki Polskiej za Granicą
- Rola szkół polonijnych na świecie
- Wykłady, panele dyskusyjne, warsztaty dla nauczycieli
- Rekomendacje I Światowego Kongresu Edukacji i Nauki Polskiej za Granicą

Pierwszy Światowy Kongres Edukacji i Nauki Polskiej za Granicą

Edukacyjne wydarzenie odbywało się w dniach 5-9 lipca 2023. Organizatorem głównym kongresu był Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. św. Maksymiliana Marii Kolbego, we współpracy z Kancelarią Prezesa Rady Ministrów, Ministerstwem Edukacji i Nauki, Ministerstwem Spraw Zagranicznych, Ośrodkiem Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą oraz Narodową Agencją Wymiany Akademickiej.

Honorowy patronat nad wydarzeniem objęła Agata Kornhauser-Duda, małżonka Prezydenta RP. Spotkanie było okazją do wymiany doświadczeń i nawiązania nowych kontaktów między Polonią.

W kongresie wzięło udział ponad 500 osób z 41 krajów, w tym przedstawiciele:

- Ameryki Północnej i Południowej,
- Australii,
- Chin,
- oraz krajów europejskich zaangażowanych w działania na rzecz polskiego języka, historii, kultury i tradycji.

Podczas tego kongresu wyczuwa się atmosferę wielkiego święta i pozytywnej energii, współpracy i możliwości nawiązania nowych kontaktów i relacji między Polonią – podkreślał Wojciech Wcisł, Kierownik w Studium KUL dla Polonii i Polaków za Granicą.

Rola szkół polonijnych na świecie

Podczas kongresu zaprezentowano propozycje rozwiązań systemowych, które miały na celu wzmocnienie polskich szkół polonijnych i poza granicami kraju. Uczestnicy podkreślali, że misją szkół polonijnych i polskich za granicą jest podtrzymywanie i kształtowanie tożsamości narodowej.

Propozycje obejmowały takie działania jak:

- integracja środowisk polonijnych,
- zapewnienie integralności procesu kształcenia,
- promocję języka polskiego i kultury polskiej,
- rozwój programów wspierających nauczycieli,
- zapewnienie stabilności drogi zawodowej,
- rozwijanie systemowego przygotowania nauczycieli do nauczania języka polskiego za granicą,
- wspieranie działań młodzieżowych.

Kolejni nauczyciele będą uczyć młodych za granicą. W tych krajach są szkoły polonijne

Ponad 100 wykwalifikowanych nauczycieli z Polski zostało skierowanych do 11 krajów, aby propagować naukę języka polskiego. Ich misją obejmuje pracę wśród Polonii oraz Polaków zamieszkających za granicą...

 Barbara Wesola

Wykłady, panele dyskusyjne, warsztaty dla nauczycieli

Program kongresu był napięty. Pierwszy dzień rozpoczął się projekcjami filmów m.in. „Antyle Chopina” oraz „Dwie Korony”, a także dyskusją z twórcami filmów. Kolejnego dnia uczestnicy mogli wysłuchać:

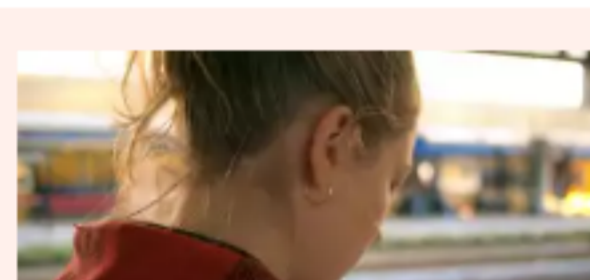
- wykładu „Jeden naród, wiele państw. Służba Polsce poza granicami kraju” – Radosława Brzózki, szefa GPM,
- prezentacji dyrektora IRJP dr hab. Jacka Gołębiowskiego, prof. KUL,
- wystąpienia przedstawicieli współorganizatorów kongresu.

Odbyły się także dyskusje panelowe na temat: „Po co nam polska szkoła? Jak moja szkoła promuje język polski i Polskę w swoim środowisku?”

Trzeci dzień wypełniły panele dyskusyjne (m.in. na temat „Rola edukacji językowej i kulturowej w zachowaniu tożsamości”), ważny wykład dr. Krzysztofa Jurka z Fundacji Polskiej Akademii Nauk pt. „Tożsamość społeczno-kulturowa uczniów polskich mieszkających za granicą”, a także pokazy i warsztaty nawiązujące do polskiej kultury np. rękodzieło ludowe.

Nie zabrakło czasu na kwestie dotyczące pracy z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych, budowania społeczności w szkole polonijnej, czy zarządzania zespołem, co mogło szczególnie przydać się dyrektorom placówek.

W czwartym dniu nie zabrakło sesji warsztatowych i dyskusji. Oprócz takich tematów, jak wyzwania dzieci w szkołach polonijnych postawiono na praktyczne wskazówki i warsztaty dla nauczycieli, które mogą pomóc w edukacji dzieci i młodzieży.

Dezinformacja, fake newsy - jak nauczyć dzieci rozpoznawać fałszywe treści

Fake newsy, dezinformacja i misinformacja to codzienność w sieci. „Młodzież jest najbardziej podatna na dezinformację szerzącą się w mediach społecznościowych, dlatego kluczowe jest edukowanie uczniów...”

 Barbara Wesola

Rekomendacje I Światowego Kongresu Edukacji i Nauki Polskiej za Granicą

Po zakończeniu Kongresu na stronie Ministerstwa Edukacji i Nauki udostępniono **informację** podsumowującą przebieg wydarzeń. Nie zabrakło rekomendacji, które resort przedstawił w siedemnastu punktach:

1. Szkoła polska poza granicami kraju ma być miejscem integracji środowiska polonijnego i powinna funkcjonować ponad podziałami. Mają temu sprzyjać dobre relacje i komunikacja.
2. Należy zapewnić integralność procesu kształcenia od przedszkola po poziom akademicki.
3. Ważnym zadaniem środowisk polonijnych jest promocja języka polskiego i kultury polskiej w miejscu zamieszkania. Wieloletnie pomysły wdrażane w trakcie Kongresu świadczą o wysokiej świadomości i potrzebie działań promocyjnych. Wsparciem w tym zakresie będą konkursy z ułatwioną procedurą.
4. Duszą systemu oświaty jest młodzież. Dostrzegamy konieczność udziału młodych Polaków mieszkających za granicą w dialogu nad edukacją polonijną oraz wspierania rozwoju innych inicjatyw i organizacji młodzieżowych, na przykład harcerstwo, kluby sportowe.
5. Nauczanie języka polskiego powinno być realizowane w systemie uzupełniających się i współpracujących placówek oświatowych, kulturalnych, muzealnych i naukowych w Polsce i za granicą.
6. Będziemy wzmacniać istniejące placówki oraz inicjować i wspierać powstawanie nowych ośrodków edukacyjnych za granicą, a także systematycznie dążyć do zwiększenia liczby uczących się języka polskiego i innych przedmiotów nauczanych w języku polskim.
7. Zadbamy o rozwijanie systemowego przygotowania nauczycieli do wykonywania zawodu nauczyciela w systemie uzupełniających się i współpracujących placówek oświatowych, kulturalnych, muzealnych i naukowych w Polsce i za granicą.
8. Będziemy zawierać porozumienia bilateralne, które umożliwią umieszczanie oceny z języka polskiego na świadectwie ze szkoły systemowej w kraju zamieszkania ucznia.
9. Będziemy rozwijać programy systemowego wspierania metodycznego nauczycieli i rodziców, których rezultatem będzie zwiększenie zaangażowania uczniów i ich rodziców w proces nauczania języka polskiego i kultury polskiej.
10. Umożliwimy Polonii korzystanie z polskiego programu „Mała książka – wielki człowiek”, na takich samych zasadach, na jakich funkcjonuje w Polsce.
11. Wspólnie podejmiemy działania na rzecz zagwarantowania polskim szkołom wsparcia przez władze danego kraju (regionu).
12. Zapewnimy działania umożliwiające stabilizację funkcjonalną szkół, wprowadzając precyzyjne i jasne zasady finansowania oraz upraszczając procedury konkursowe. Rozstrzygnięcie konkursów będzie dostosowane do organizacji roku szkolnego.
13. Szczególną opieką otoczmy małe szkoły, działające w wyjątkowo niekorzystnych warunkach.
14. Młodzież stawia na nowoformę. Rekomendując, by nauczanie języka polskiego, realizowane będzie m.in. w formie spotkań teatralnych, muzycznych, tanecznych, w stylu odpowiadającym potrzebom młodego pokolenia.
15. Zwrócimy szczególną uwagę na wytworzenie więzi z uczniami kończącymi szkołę, by zapewnić im wysoki poziom nauczania, ciągłość funkcjonowania placówek i zgodną z naszą misją wymianę pokoleniową.
16. Stworzymy warunki dla absolwentów szkół średnich, by mogli na co dzień mieć styczność z językiem polskim, oferując atrakcyjne warunki studiów, szkoleń i staży.
17. Przy organizacji kolejnych kongresów zadbamy o rozszerzenie formuły panelowej, celem umożliwienia szerszej dyskusji uczestnikom spotkań polonijnych.

